

## Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος: «επιβίωση» και «εξέλιξη»

Γκάρο Κεχεγιάν: «Η τέχνη πρέπει να είναι ριζοσπαστική, να εμπνέει, να προκαλεί, να αμφισβητεί και να θέτει ερωτήματα».

**Μ**ε όραμα, αλλά και με πραγματισμό, ο χώρος σύγχρονης τέχνης που «εισέβαλε» πέρσι στο εικαστικό τοπίο της Λευκωσίας, προχωρεί με ένα πρόγραμμα όλο και πιο φιλόδοξο. Καταπολεμώντας με το δικό του τρόπο την αδράνεια και την έλλειψη ενθουσιασμού που διαπιστώνει, ο διευθυντής του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Φάρος, Γκάρο Κεχεγιάν υποκινείται από αυτό που προσπαθεί να μεταδώσει και που ο ίδιος αποκαλεί «έμπνευση». Και είναι χάρη σε αυτό που αποκαλεί «ανήφορο αγώνα σε ένα δύσκολο περιβάλλον» που πέρσι είδαμε ένας από τους σημαντικότερους γλύπτες της γενιάς του, τον Richard Wentworth, να περιπλανιέται στους δρόμους της πόλης περισυλλέγοντας «σκουπίδια» για τα έργα του, ενώ στο άμεσο μέλλον οι σύγχρονοι σούπερ σταρ "Langlands and Bell" σχεδιάζουν «απόβαση» στις ακτές μας.

**- Το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος, εγκαινιάζει τις επόμενες μέρες το δεύτερο έτος δραστηριοτήτων του. Αν θεωρήσουμε ότι η ίδρυση του Κέντρου υπήρξε μια πρωτοβουλία ουσιαστικής σημασίας, ποιες ήταν οι αντιδράσεις που πήρατε από το κοινό και πώς θα περιγράφατε την εμπειρία του πρώτου έτους λειτουργίας;**

Πιστεύω ότι το ΚΣΤΦ είναι μια σημαντική προσθήκη στην τοπική εικαστική σκηνή και θα μπορούσε να διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο στο να τοποθετήσει την Κύπρο στον παγκόσμιο χάρτη της σύγχρονης τέχνης, δημιουργώντας δεσμούς με σημαντικούς καλλιτέχνες και κέντρα του εξωτερικού. Αυτό ήταν κάτι που θα συνέβαινε με τη Μανιφέστα, σε μια μεγαλύτερη βέβαια κλίμακα, φέρνοντας εκατοντάδες ανθρώπους από όλο τον κόσμο και την Ευρώπη στη Λευκωσία, κάτι που αναμφίβολα θα λειτουργούσε ως καταλύτης στην πνευματική και καλλιτεχνική ζωή της πόλης. Ακόμη θα μπορούσε να είχε συνεισφέρει στην αναζωογόνηση της παλιάς πόλης, αλλάζοντας τη θλιβερή κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα. Δυστυχώς, αφού αυτό δεν θα συμβεί πια, βλέπω το ρόλο του ΚΣΤΦ ως ακόμη σημαντικότερο στο να κρατήσει ζωντανό ένα χώρο πραγματικό και θεωρητικό- για δημιουργικό διάλογο και έκφραση. Από το κοινό, η ανταπόκριση υπήρξε μέχρι τώρα συγκλονιστικά θετική. Το κοινό που ενδιαφέρεται για τις τέχνες έχει αντιληφθεί ότι τώρα υπάρχει ένα υψηλών προδιαγραφών νέο Κέντρο Τέχνης στη Λευκωσία που έχει πολλά να προσφέρει στην πόλη. Πολλοί επισκέπτες των πρόσφατων εκθέσεων και των εκδηλώσεων γνωριμίας με τους καλλιτέχνες έχουν πει ότι το ΚΣΤΦ τους έχει κάνει να

νιώσουν ότι βρίσκονται σε μια «μεγάλη» ευρωπαϊκή πόλη.

Αυτό τον πρώτο χρόνο συλλέξαμε γνώσεις και πολύτιμη εμπειρία. Υπάρχουν βέβαια οικονομικοί περιορισμοί και έτσι δεν μπορούμε να πραγματοποιήσουμε ένα μεγάλο μέρος αυτών που θα θέλαμε. Επιλέγουμε όμως καλλιτέχνες που μπορούν να εργαστούν επί τόπου, ώστε να περιορίζονται τα έξοδα. Σε προσωπικό επίπεδο, η εμπειρία υπήρξε πραγματικά ικανοποιητική, γιατί μου έδωσε την ευκαιρία να περάσω χρόνο με καλλιτέχνες που είναι αναμφίβολα συναρπαστικοί άνθρωποι. Για παράδειγμα, ήταν μεγάλο προνόμιο να περιπλανιέμαι στους δρόμους της παλιάς πόλης με κάποιον σαν το Richard Wentworth, έναν από τους πιο ευφυείς και εύλωτους ανθρώπους που έχω γνωρίσει ποτέ.

**- Έχοντας εδραιώσει ένα υψηλό επίπεδο μουσικών εκδηλώσεων μέσα από μια δυναμική σειρά συναυλιών κάθε σεζόν, αποφασίσατε να επεκτείνετε τις δραστηριότητες του Ιδρύματος Φάρος και στο πεδίο των εικαστικών τεχνών. Βλέπετε αναλογίες μεταξύ των δύο χώρων;**

Πιστεύω ότι είναι αρκετά διαφορετικοί μεταξύ τους χώροι, παρόλο που θα με ενδιέφερε να πειραματιστώ και να δημιουργήσω συνεργίες μεταξύ των δύο. Σπουδαία κομμάτια από το παρελθόν, για παράδειγμα ένα από τα τελευταία κουαρτέτα του Μπετόβεν, μια καντάτα του Μπαχ ή μια σονάτα του Μότσαρτ, αναγνωρίζονται παγκόσμια ως μεγάλα έργα τέχνης. Αν επιπλέον εκτελούνται από ένα σπουδαίο καλλιτέχνη, τότε μπορούν να σε συγκινήσουν, να σε αγγίξουν. Στόχος μας ως Ίδρυμα Φάρος είναι να προσφέρουμε στο κοινό την ευκαιρία να ακούσει διαφορετική μουσική, από εξαιρετικούς επαγγελματίες. Στις εικαστικές τέχνες και συγκεκριμένα στη σύγχρονη τέχνη, η κατάσταση είναι πολύ πιο δύσκολη και περίπλοκη. Η τέχνη έχει γίνει πολύ εννοιολογική, ενώ είναι από την ίδια της τη φύση πολύ φιλοσοφική. Δεν υπάρχουν πια κανόνες, πρόκειται πια για μια ατομική αναζήτηση στη φύση της πραγματικότητας και τη θέση μας στο σύμπαν. Πιστεύω ότι η τέχνη που είναι αληθινή και δυνατή πρέπει να είναι ριζοσπαστική, να εμπνέει, να προκαλεί, να αμφισβητεί, να αποκαλύπτει και να θέτει ερωτήματα. Όπως μπορείς να φανταστείς, το πεδίο είναι τεράστιο και πιστεύω ότι πρέπει να κρατούμε το μυαλό μας ανοικτό και να βλέπουμε τη σύγχρονη τέχνη ως ένα πείραμα μέσα από το οποίο ίσως βρούμε το δρόμο μας, παρά να διακατεχόμαστε από την ιδέα της εμπορευματοποίησης και του μάρκετινγκ. Θα με ενδιέ-





φερε μελλοντικά να έφερνα σύγχρονους συνθέτες και εικαστικούς να συνεργαστούν.

**- Έχετε αντιμετωπίσει δυσκολίες στην πρακτική πλευρά της πραγματοποίησης άλλης μιας πρωτοβουλίας στον τομέα του πολιτισμού;**

Ναι, φυσικά. Με πολλούς τρόπους, το περιβάλλον στην Κύπρο δεν είναι πρόσφορο. Υπάρχει έλλειψη ενδιαφέροντος προς την προώθηση μιας μη-υλικής, μη-εμπορικής δραστηριότητας. Δεν δίνεται αρκετή προσοχή στην ψυχική και πνευματική μας ζωή και ευμάρεια. Αντιλαμβανόμαστε τον πλούτο μέσα από υλικές αναφορές, παρά μέσα από τον πολιτισμό και τη μόρφωση. Υπάρχει αδράνεια και έλλειψη ενθουσιασμού όσον αφορά επιδιώξεις πέραν από την οικογένεια και την επαγγελματική κατοχύρωση. Προσπαθούμε [το Ίδρυμα Φάρος] να δημιουργήσουμε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το ΚΣΤΦ -όπως έχουμε καταφέρει να κάνουμε μαζί με το ΥΠΠΟ στον τομέα της μουσικής- αλλά μέχρι στιγμής δεν θα έλεγα ότι η ανταπόκριση υπήρξε ενθουσιώδης. Η κοινωνία μας είναι μικρή και η προοπτική μιας γρήγορης και επιτυχούς δημιουργικής αλλαγής υπάρχει. Ελπίζουμε ότι η συνεισφορά του Ιδρύματος είναι θετική, αλλά είναι ένας ανήφορος αγώνας σε ένα δύσκολο περιβάλλον.

**- Μέχρι στιγμής το ΚΣΤΦ έχει παρουσιάσει τρεις εκθέσεις, όλες από ξένους καλλιτέχνες. Βλέπετε να υπάρχει τρόπος ώστε το Κέντρο να γίνει χώρος συνάντησης και ανταλλαγής μεταξύ της τοπικής και της διεθνούς εικαστικής σκηνής;**

Πιστεύω πως υπάρχουν πολλές παρεξηγήσεις επί του θέματος και πως υποφέρουμε από εθνοκεντρικό τοπικισμό και από τις δύο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής. Για μας, το χρώμα, η φυλή και η θρησκεία των καλλιτεχνών που παρουσιάζουμε, δεν έχει σημασία. Είναι η ποιότητα της δουλειάς τους που μας ενδιαφέρει, η πιθανότητα να παρουσιάσουμε στην Κύπρο σημαντικούς και διεθνώς αναγνωρισμένους καλλιτέχνες, αλλά και μερικές φορές να ανακαλύπτουμε νέους στα πρώτα τους βήματα. Το Ίδρυμα Φάρος σταθερά αναθέτει τη δημιουργία νέων έργων σε σύγχρονους Κύπριους συνθέτες, έργα τα οποία στη συνέχεια εκτελούνται από μουσικά σύνολα διεθνούς κύρους. Έχουμε επίσης στηρίξει Κύπριους καλλιτέχνες, ώστε να παρουσιάσουν τη δουλειά τους στο εξωτερικό, ενώ τις γνωστές μας αφίσες για τις συναυλίες κοσμούν συχνά έργα Κυπρίων καλλιτεχνών. Αυτό τον Δεκέμβριο το Κέντρο θα φιλοξενήσει μια έκθεση δύο νέων καλλιτεχνών, του Γερμανού Daniel Gustav Cramer και της Κύπριας Χάρης Επαμεινώνδα.

Μόλις παραδώσουμε τα «διαπιστευτήριά» μας και εδραιώσουμε ένα διεθνές δίκτυο, θα βρισκόμαστε σε καλύτερη θέση για να βοηθήσουμε ντόπιους καλλιτέχνες.

Αυτή τη στιγμή, μια πλευρά αυτής της ανταλλαγής που αναφέρεις, βρίσκεται στο σκεπτικό των εκθέσεών μας: οι καλλιτέχνες που παρουσιάζουμε, έρχονται στην Κύπρο, εργάζονται εδώ για ένα χρονικό διάστημα, επηρεάζονται από το τοπικό πλαίσιο, αλλά και έρχονται σε μια διαδικασία αλληλεπίδρασης με την κοινότητα εδώ. Θα πρέπει, επίσης, να αναφέρω ότι εκδίδουμε σημαντικούς καταλόγους, οι οποίοι κυκλοφορούν από έναν από τους σημαντικότερους διανομείς βιβλίων τέχνης στην Ευρώπη.

Αυτό είναι άλλη μια παράμετρος του τρόπου με τον οποίο υφώνεται η εικόνα της Κύπρου στη διεθνή εικαστική σκηνή.

**- Με ποιο τρόπο διαχωρίζει το ρόλο του το ΚΣΤΦ από μια γκαλερί;**

Το ΚΣΤΦ είναι ένα μη-κερδοσκοπικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό ίδρυμα. Αναλαμβάνει ένα περιορισμένο αριθμό πρότζεκτ κάθε χρόνο, σε συνεργασία με ακαδημαϊκούς τέχνης, αναγνωρισμένους επιμελητές και τους καλλιτέχνες τους ίδιους, με στόχο να δημιουργήσει νέα έργα μέσα από μακροπρόθεσμες συνεργασίες σε ένα ευρύ φάσμα μέσων από τη ζωγραφική στην περφόρμανς.

**- Ποια είναι τα βραχυπρόθεσμα και τα μακροπρόθεσμα σχέδια του Κέντρου, και αν αυτό είχε μια «λέξη - κλειδί», ποια θα ήταν αυτή;**

Η Επιβίωση και η Εξέλιξη! Θέλουμε να γίνουμε ένας από τους πιο δραστήριους και καινοτόμους πρωταγωνιστές στις εικαστικές τέχνες, όπως ελπίζω ότι είμαστε στο χώρο της κλασσικής μουσικής. Οι περισσότεροι άνθρωποι υποτιμούν τη ζωτική σημασία του πολιτισμού στην κοινωνία. Είναι όμως ο τρόπος που ορίζουμε τους εαυτούς μας, που εμπλουτίζουμε τους εαυτούς μας και είναι μέσα από αυτό που μας αντιλαμβάνονται και μας εκτιμούν οι άλλοι. Η Κυβέρνηση και η κοινωνία πρέπει να πάρουν το πολιτισμό πιο σοβαρά, να δώσουν περισσότερα κονδύλια, με στόχο την αριστεία και όχι το λαϊκισμό, γιατί στο τέλος της μέρας η μετριότητα δεν εμπνέει κανέναν. Η πολιτιστική και η οικονομική δύναμη θα είναι οι καθοριστικοί παράγοντες παγκόσμιας επιτυχίας, στον 21ο αιώνα. Άλλη μια καλή λέξη- κλειδί θα ήταν «εμπλοκή». Στοχεύουμε στην πραγματική και εποικοδομητική εμπλοκή με την κοινωνία σε όλα τα επίπεδα, με το να γίνουμε κέντρο διαλόγου, συζήτησης και πάνω απ' όλα εμπνευσης.

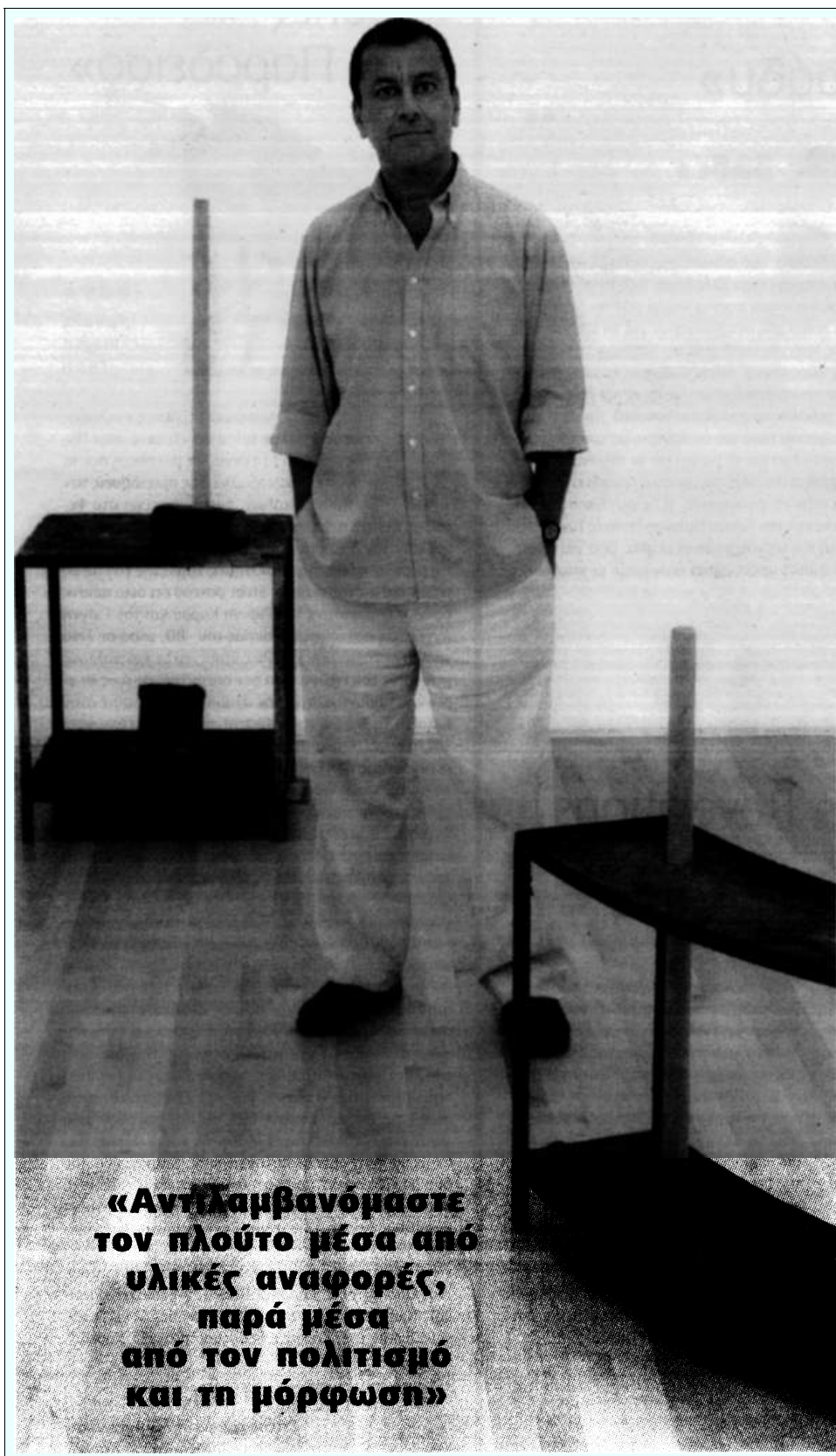
**- Τι θα δούμε στο Κέντρο αυτό το χειμώνα;**

Στη διάρκεια της σεζόν που μπαίνει, θα παρουσιάσουμε εκθέσεις εξι καλλιτεχνών. Για άλλη μια φορά θα φιλοξενήσουμε έκθεση σύγχρονης βραζιλιάνικης τέχνης στο πλαίσιο του τρέχοντα Πολιτιστικού Μήνα Βραζιλίας. Οι νεαροί Βραζιλιάνοι καλλιτέχνες, Angela Detanico και Rafael Lain, θα παρουσιάσουν την έκθεση με εγκαταστάσεις και βίντεο "After Utopia", όπου ασχολούνται με την έννοια της γλώσσας και του νοήματος, μια μορφή οπτικής ποίησης. Στη συνέχεια ο Γερμανός καλλιτέχνης Daniel Gustav Cramer θα παρουσιάσει φωτογραφικά έργα από δάση και υποβρύχια τοπία της Κύπρου, μαζί με έργα της Κύπριας, Χάρης Επαμεινώνδα. Την επόμενη χρονιά προγραμματίζουμε να παρουσιάσουμε ξυλογραφίες της Cristiane Baumgartner και μια έκθεση από τους Βρετανούς Langlands and Bell, που με το έργο τους «Το σπίτι του Οσάμα Μπιν Λάντεν» ήταν υποψήφιοι για το βρετανικό βραβείο Τέρνερ.

#### INFO

**Η έκθεση "After Utopia" των Angela Detanico και Rafael Lain εγκαινιάζεται την Παρασκευή 13/10 στις 8.00μ.μ. στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος (Λεωφ. Δ. Σεβέρη 24) και θα διαρκέσει μέχρι τις 15 Νοεμβρίου. Για πληροφορίες 22663871 και [www.thepharostrust.org](http://www.thepharostrust.org).**





**«Αντιλαμβάνομαστε  
τον πλούτο μέσα από  
υλικές αναφορές,  
παρά μέσα  
από τον πολιτισμό  
και τη μόρφωση»**

ΠΟΛΙΤΗΣ

Κυριακή, 8 Οκτώβριος 2006, π. 46

